FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Székesfehérvár, XXVII. évf. 77. 1920. Péntek, ápr. 2.

Előfizetési árak

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve egy hóra 10 korona, negyedévre 30 korona, fél évre 60 korona, egész évre 120 korona.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Szent István-tér 1. Telefon sz. 288

Felelős szerkesztő: Hajós József.

Napjainkban

sok szó esik a keresztény kurzusról. Keresztény lapjaink a tárgyilagosság és az erkölcsi felsőbbség tudatában, a mi oldalunkon állnak; velünk együtt helyeslik Lingauer interpellációját, melyet viszont a liberálisok és a „kisgazdák", miniszstereik élén pártrobbantási kisérleteknek és fegyelmezetlenségnek minősítenek. Egy másik legdivatosabb témája a napi politikának, de különösen egyes egyéneknek a személyi torzsalkodás.

Mi a „jó vidék" a nem palástolható izgalom egy bizonyos érzetével olvassuk a különböző hangzatos címek alatt tárgyalt legfrisebb szenzációkat.

Bennünket, kik sem politikai hatalomért, sem rangért és címért nem mérkőzünk velük, mondom bennünket választókat mégis csak érdekel a dolog egy kissé. Érdekel pedig azért, mert mi nem a konjunktura kedvező vizein evezőkkel értünk egyet, hanem mert mi a *keresztény világnézlet* hivei vagyunk.

A keresztény világnézlet pedig sohasem azonos a tülekedők, panamisták politikájával, a keresztény világnézlet nem emberek, egyének nyerészkedési forrása, hanem igenis tükre az erkölcsi tisztaságnak a demokratikus reformoknak.

Fájdalom, hogy ezideig sok szóban tapasztalatunk, hogy a kurzusnak kevés volt a felnőtt megmételyezése által teremtett szennyes romok eltakarításához, kevés volt a gyakorlati keresztény politika megteremtésére.

Nekünk sohasem kellettek a panamák, mi mindig csak elítéltük a láncskereskedők és kufárok gyalázatos üzelmeit, de különösen elítéljük ma és épp ezért kiméletlen szigort, drákói törvényt követelünk. Nem tűrhető, hogy a közönség nagy része nyomor és mérhetetlen szenvedések között veszítse erejét és azalatt vad, féktelen, minden erkölcsi tisztességtől ment tobzódásban nevessen az ellentábor. Ezen jelenségek, szomoru állapotok felismeréséhez nem kell klerikálisnak, vagy antiszemitának lenni, mert elég egy pillantás a keresztény tábor sápadt, sovány arcára, a vánnyadt, ruháknak csufolt rongyokba csavart vézna testekre. Nem is kell, hogy „panaszra nyíljék az ajak, eléggé érthető a nyomor igy is.

A vörös rém elmulásával a reakcióként támadt keresztény kurzus kormányától mindegyikünk minden téren, a politikai, gazdasági és kulturális téren való gyökeres reformot várta. Mi a szó legigazibb értelmében vett keresztény *gyakorlati* politikát követelünk, ennek végrehajtása reményében adtunk mandátumot és mégis! . . . . mindeddig mi sem történt.

A falvakból kivert népnyuzók most bennünket városiakat esznek fel, vagy tőlünk veszik el a még megmaradt kis értéket. Sőt ez sem elég nekik, régi kisded, de bő jövedelmü üzleteikbe a keresztény kurzus embereit is belerántják, hogy ezzel a keresztény világnézletre mérhessenek halálos csapást.

Ezen kulissza mögötti üzelmek azonban minden egyesünk előtt ismeretesek és ennek tudata vezethette Lingauert interpellációjában is, amit eléggé elismerni nem is tudunk. Örülünk, hogy az egyesülés pártja minden koncentráció, vagy block dacára is kitart azon elvek mellett, amelyet velünk választókkal együtt magáénak vall és örülünk, hogy sem Omge, sem más csoport kötelékében elhelyezkedve volt urak kedvéért nem hajlandó erkölcsi álláspontját feladni. Ha az interpelláló urak ugy hiszik, hogy nékik van igazuk, jöjjenek le ide hozzánk és nekünk mondják el kis meséiket a párfegyelemről és tiszteletről. Mi majd megfelelünk.

Ma — mikor a keresztény morál alapján kivánjuk lerombolt országunkat ujjáépiteni, ma midőn a keresztet a kézben állagi és erkölcsi romjaink szembe, percig sem tűrhető hogy [illegible] előtti és [illegible] panamás viruljanak.

Anélkül, hogy az interpellátak feje fölött pálcát törnénk idő előtt, ki kell jelentenünk, hogy a legnyomatékosabban követeljük az intranzigens keresztény politikát, az erkölcsileg megtisztult gazdasági szervezést és a szociális, demokratikusabb munkát. Nem panama és üzlet, nem pártfegyelem és miniszterség, hanem keresztény kenyér, kereskedelmi és iparpolitika a legelső kivánságunk. Végét akarjuk már látni az üzérkedésnek és rebachoskodásnak.

Ha ez a kormány nem ért hozzá, pusztuljon: jöjjön akkor más, akár Friedrich, akár Apponyi, de minden esetre olyan valaki, aki kemény, és tisztakezü, előrelátó, de óvatos, magyar és keresztény, az, aki nemcsak igéri, de mielőbb meg is valósitja a keresztény gyakorlati politikát, az, aki letöri a ma is tobzódó ellent, legyüri a tisztátalant és oly magasra emeli a keresztény erkölcsi világnézlet politikusait és hivei, hogy a gyanusitásnak, vádaskodásnak, allatto noskodásnak gyanuja sem ér fel hozzá.

Ezt akarjuk mi, a sokszor lenézett, leszólt, leintett „jó vidék"!!

Sz.

A székesfehérvári hadosztály, mint rögtönitélő bíróság itéletei:

(Hivatalos közlés.)

Persicz József, győri mozgóezred II. salj.-beli tizedes lázitás büntette miatt — azáltal elkövetve, hogy a bevonulás ellen lázitott — golyó általi halálra itéltetett, mely itélet, 1920. március 30-án d. u. 4 órakor végrehajtatott.

Juhász János ugyanazon zlj.-beli gyalogos ugyanezen lázitás büntette miatt golyó általi halálra itéltetett, mely itélet a körletparancsnok — mint illetékes parancsnok — által, különböző enyhitő körülmények figyelembe vétele mellett 5 évi sulyosbitott börtönre változtattatott.

Legujabb telefon és távirati jelentések:

A Nemzeti Sajtótudósító Iroda jelenti:

A Nemzeti Egyesülés Pártja szerdán este megállapodott abban, hogy ha Beniczky a belügyi tárcát nem vállalja, akkor Haller lesz a belügyminiszter, vallás- és közoktatásügyi pedig: gróf Klebersberg Kunó sopronl kö vet.

Apponyi ünnepies fogadtatására készül a kormány. Apponyi csütörtökön 11 órakorért Bécsbe, az éj folyamán fog Budapestre érkezni.

Páris. A nagykövetek konferenciája megkezdte a módositott magyar békeszerződés végleges szövegezését.

Keletszibériában tiz ezer hadifogoly vár hazaszállitásra, a magyar foglyokat tengeren fogják hazahozni.

A [illegible] visszavonását a Clemenceau-ranzig hatásának tudják.

Budapesten elfogták Herhold Lajos lakatost, aki mint terrorista Kecskeméten hat embert ölt meg.

A német ellenforradalom áldozatai: a Ruhr-vidéken 1200 halott, egész Németországban 3800, Berlinben 50 halott.

Dániában a nemzetközi szocialisták és radikálisok terrort és általános sztrájkot alkalmaznak. Koppenhágában csendes forradalom van.

Németországban a rend mindinkább szilárdul. A kormánycsapatok a Ruhr-vidék ellen vonulnak, bár Franciaország nem járult hozzá a Ruhr-vidék megszállásához.

Károlyi Mihály a cseh kormánytól Brazíliába kért útlevelet.

Az angol felsőház Magyarország részére [illegible] kérvényt.

HIREK.

— **A feltámadási körmenet** *a főtemplomban szombat du. 6 órakor lesz. — Az egyházmegyei hatóság ezuton hivja meg a városi és megyei közönséget, a katonai parancsnokságot és az összes hivatalokat.*

— Az **egyházközség** tisztikara és tanácsosai Nagypénteken de. 9 órakor a székesegyház szentélyében, Nagyszombaton du. háromnegyed 6 órakor a sekrestyében, husvét vasárnapján délelőtt 9 órakor a szentélyben pontosan legyenek együtt, testületi részvétel végett.

— **Felhivás.** Ismeretlen helyen tartózkodó *György Gynla* nagy perkátai rk. kántortanitót ezennel felhivom, hogy fegyelmi ügyében f. évi április hó 8-ik napjára de. 10 órára kitűzött tárgyaláson (Székesfehérvár, szeminárium) annál is inkább megjelenjék, mivel igazolatlanul távolmaradása a tárgyalás megtartását — a F. Sz. 50. §-a értelmében — nem akadályozza. *Cornis István*, az egyházmegyei fegyelmi tanács elnöke.

— **Parancsok a vörös világból.** Szerkesztőségünknek sikerült az alábbi érdekes okmányokat megszerezni:

Székesfehérvár és Fejérvármegye sajtóügyi és közoktatásügyi népbiztosa. 11. szám. *Forradalmi Parancs.* Lukács György közokt. népbiztos megbizásából Hadik János tulajdonát képező és kastélyában elhelyezett összes mütárgyakat lefoglalom. A lefoglalás végrehajtásával megbizom — Kohányi Menyhért elvtársat. Megbizom őt továbbá avval is, hogy az ottani szervezetből megfelelő ellenőrző karhatalmat állitson a mütárgyak őrzésére mindaddig, amig a hivatalos átvétel meg nem történik. Megbizottak kiséretében megy két fegyveres karhatalmi őr, ekiket a karhatalmi őrség vezetésével és irányitásával is megbizok. A kiküldött két fegyveres karhatalmi őr étkezéséről és szállásáról az uradalmi kastély tartozik gondoskodni. A rendelet végrehajtását akadályozni vagy meghiusitani akarókkal szemben, valamint azokkal szemben is, akik a mütárgyakból bármit elvinni, elidegeniteni, vagy megrongálni akarnak, a forradalmi törvényszék rendelkezései szerint fogok eljárni. Székesfehérvár, 1919. március hó 25. *Sajtóügyi és közoktatásügyi népbiztos.*

Velliszky László, Kert-u. 17. sz. Gróf Hadik János seregélyesi és csákvári Eszterházy kastélyok műtárgyait köztulajdonba venni elrendeltem. Megbízom, hogy a tárgyak átvétele végett leküldendő megbízottam megérkeztéig a műtárgyakat Seregélyesen és Csákváron ideiglenesen lefoglaltnak nyilvánítsa, s mindkét helyen megbízható karhatalomnak őrzés végett átadja. A lefoglalás és őrizetbevétel megtörténtéről sürgönyileg értesítést kérek. *Lukács* György, közoktatási népbiztos.

A kisbirtokos földmiveseket így akarták ámítani:

Távirat. — Megyei direktóriu. Általánosságban olyan hangokat hallunk, hogy szükség van felvilágosító munkára, különösen abban az irányban, hogy a szegénységtől törpe és kisbirtokosok nagyon meg vannak ijedve, attól félnek, hogy a proletár diktatura elveszi kis vagyonukat. — Használjanak fel minden eszközt arra, hoby ezeket megnyugtassák, esetleg megfelelő röpiratokkal és szóbeli ágitációval. Templomokhoz és kegyszerekhez nyúlni, ott, ahol a nép vallásos, felesleges a figyelmükbe ajánljuk a kormányzó tanácsnak azt a rendeletét, mely a templomokat kizárólag vallási célokra engedi használni. Ellenben figyeljék a papok szónoklatait és ha ők ellenforradalmi beszédeket mondanak, intézkedjenek, hogy az illetők a forradalmi törvényszék elé állittassanak. Legajánlatosabb, ha a komoly ellenforradalmi elemeket Budapestre szállitják a forradalmi törvényszék elé. Figyelmeztetjük arra is önöket, hogy az olyan községekben és olyan helyeken, ahol földmivelésből élő szegények vannak, a tanácsokban, számbeli leg se nyomják el ezeket az elemeket az ipari munkások, viszont szigorún vigyázni kell arra, hogy a földmives szegények tanácsába gazdag birtokosok bele ne kerülje nek. Utasitjuk önöket, hogy legkésőbb minden harmadik napon sürgönyi jelentést tegyenek nekünk az ottani állapotokról, a melyben a karhatalom állásáról és a vörös őrség és a hadsereg tobozási munkálatairól is tegyenek említést. *Landler* Jenő és *Vágó* Béla [illegible] *Elnök: Velliszky.*

— A bérkocsisok tarifájának megállapitásával foglalkozott tegnap délután a városi tanács. Teljes egészében elfogadta a rendőrség által javasolt dijtételeket s az uj dijszabást jóváhagyás végett a legközelebbi közgyülés elé terjeszti. Az uj tarifa szerint egy egyfogatu bérkocsi dija a vasutállomásig nappal 20 — illetve a felsőváros távolabb eső részeiből 25 K, éjjel ugyanez a fuvar 80 K, a Fiskális dülőbe és a Szt. György kórházba 30—30 K; 1 órai fuvar 36 K; a sorompókon kivül eső fuvar szabad egyezkedés tárgya.

— Nyugállományu volt hivatásos tisztek önként jelentkezése. A honvédelmi miniszterium 84.103|8. a. 1920. számu rendelete: a szükségletek fedezésére a folyó évi Hüm. 50841|eln. 8. a. számu rendelet határozványainak szigoru szem előtt tartása és ezen hivatkozott rendelet 4. pontjának értelemszerü alkalmazása mellett a körletparancsnokságok ideiglenesen alkalmazhatnak, oly önként jelentkező a hivatásos állományból származó rokkantságuk folytán nyugállományba helyezett tiszteket, akiknek nyugilletményeiken (sebesülési pótdijon) kivül semmi más jövedelmük, állásuk nincs, vagyonnal nem birnak és ezt a f. évi Hüm. rendeletben előirt helyhatósági bizonyitvánnyal vagy nyilatkozattal igazolják. — A VI. rangosztálytól felfelé rokkantságuk folytán nyugállományba helyezett tiszteket nem alkalmaztatnak.

— A mozgóképek cenzurája. A magyar távirati iroda illetékes helyen kapott fölhatalmazás alapján közli: Az 5122—920. számu belügyminiszteri rendeletnek életbeléptetéséről szóló 25. szakasza téves értelmezés elkerülése végett a következőkép értendő: Az orsz. mozgóképvizsgáló bizottság működését 1920. április elején (nem elsején) kezdi meg. Azon időpont, amelyen túl csak olyan mozgóképek mutathatók be, amelyeket az a bizottság előzőleg megvizsgál, nyilvános előadásokra elkalmasaknak talál és erről engedély kivonatot állitott ki, annak idején az illetékes hatóságokkal és érdekeltekkel külön rendeletben fog közöltetni.

— A félreismert Magyarország (Misjudged Hungary) cimen igen izlésesen kiállitott angol nyelvű röpiratot adott ki dr. Krécsy Béla tanár, amely igazunkat különösen az amerikai közvélemény szempontjából pár frappáns tétellel bizonyitja. A szerző, aki mint fiatal ember huzamosabb időt töltött Amerikában, ahol az Egyesült Államok szellemi életének szinte minden vezető émberével összeköttetésben állott, a tudomány és a szellem képviselőihez fordul — hogy általuk és rajtuk keresztül egész Amerika, sőt az egész angolul beszélő világ közvéleményét megmozgassa. Rámutat az entente-hatalmak végzetes tévedésére Magyarországgal szemben. Végül igazán megkapó idézeteket sikerült neki összeállitania a nagy amerikai történetirók, publicisták és költők műveiből, amelyek az amerikai közvéleménynek a Kossuth-kultusz s a magyarság iránt érzett szimpátiájának még ma is buzke bizonyitékai. A könyvet az Amerikai Magyar Egyesület adta ki [illegible] 25 koro. a.

— A nővédelmi iroda minden pénteken a szemináriumban órát tart. A nőknek mindenféle ügyben készséggel áll rendelkezesére. — Ingyenes jogi tanácsadás. Bármi ügyben ingyenes személyes utánjárást szivesen vállal az iroda.

— Köszönetnyilvánitás. Mindazon jóbarátok és ismerősök, kik felejthetetlen édesanyánk, özvegy csikszentmártoni Becze Józsefné temetésén megjelentek vagy részvétükkel fájdalmunkat enyhiteni szivesek voltak, fogadják hálás köszönetünket. A gyászoló *Meidlinger család.* 526

457. — Kossuth-utca 9. szám alatt van Donáth Jenő kárpitosmühelye. Tanulót felvesz. Telefon 52. 6—5

— Dr. PÁJZS SZANATORIUM Székesfehérváron. Felvesz sebészet bel- és szülészeti betegeket. Olcsó napi ápolási dijak. Elsőrangu ellátás, központi fütés. Benntlakó orvosok. Első, második és harmadik ápolási osztály.

KERESZTES
DIVATARUHÁZÁBAN
Pinkafői szobaszőnyeg 135 cm. széles bordó és drapp szinben is nét raktáron.
Székesfehérvár, Városház-tér. Telefon 13.

— Gazdaközönség figyelmét el ne kerülje magszükségletét a *BOGYAY-féle* üzletben, Vörösmarty tér 2. szám alatt beszerezni, hol *bükköny, mohar, baltazin, takarmányréva, lucerna, lóher* stb. valamint az összes Mauthner kerti magvak legjutányosabb árban kaphatók. 127

Szinház.

Polgármesterünk rendeletére a szinházban nagycsütörtökön nem a Szerelem vásárát, hanem a komolyabb tárgyu *Vasgyáros*-t adják.

Heti műsor:

Péntek: —

Szombat: *Kuratorium.*

Vasárnap du.: Szép Sasha este: *Kuratorium.*

GAMS ANDOR divatáruháza
Raktáron tart mindennemü gyapjuszöveteket, kostüm- és felöltő kelméket. Nadrágszöveteket, szabókelléket és uri divatcikkeket. :—: :—:
Az árukon feltüntetett árak! — Szabóknak árengedmény.
IDEIGLENES HELYISEG:
Gams János, kész férfi-ruha áruháza, Szőgény Marich-utca 4. 531

Apolló-szinház.
Szombaton és vasárnap, április hó 3 és 4-én:
A világ legszebb mozgófényképe!!!
KRISZTUS
Szines történelmi szinjáték 5 felvonásban és 100 szines vetitett képpel, melyhez magyarázó felolvasást tart:
Hajnal Dezső a bpesti „Uránia Tudományos" szinház előadója. — Egyházi zene.
Előadások: Szombaton 7 és 9 órakor. Vasárnap 2, 4, 6 és 8 órakor. —

Uránia-szinház.
Nagy pénteken Nincs előadás!
Szombaton és vasárnap, április hó 3, és 4-én:
Pola Negri főszereplésével!
Carmen
Prosper Merine novellája 6 felvonásban.
Előadások köznapokon 5 és 8 órakor. Vasár- és ünnepnapokon fél 5, 6 és 8 órakor. Rendes helyárak.

APRÓHIRDETÉSEK.

Töltésnek való épülettörmelék elhordható a szemináriumból.

389. — Gépházi takaritónő felvételik a Villámos-telepen.

478. — Pergetett méz kapható Budai-ut 31. sz. alatt. 10—4

391. — Legmagasabb foku szappanfőző jégszóda ismét kapható: Deutsch füszerkereskedésében, Simor-utca. 10—7

506. — Trágyát szalmáért, vagy szénáért cserébe, jó trágya emésztőbe érett, több kocsival lesz. Szikvizgyár, Palotai-u. 2. sz. 3—3

466. — Ügyes szabósegéd felvételik. Szilágyi László Bank-utcai üzletében. 3—2

475. — Mezőgazdasági gépek, olajok, vetőmagvak, kékkő, raffia, stb. állandóan raktáron *Kisgazdák Szövetkezeténél, Deák Ferenc-utca 22.* hátul az udvarban. 5-3

533. — Egy előhasu üsző eladó. Felsőkirálysor 21. szám alatt. 4—1

523. — A hajóhinta és körhinta a husvéti ünnepekre megnyilik a Vásártéren. 3—1

529. — Egy gyermek-kocsi eladó vagy élelemért elcserélhető, Mancz János utca 7. 2—1

327. — Gyakorlott könyvelőt keres a Székesfehérvári Központi Szeszfőző Szövetkezet. A pályázók dr. Kövessy elnöknél (Megyeház u. 17.) jelentkezzenek. 2—1

538. — A MOVE-nak január 17-én rendezett hangversenyén a buffet-ben találtak egy vasórád vékony ezüst lánccal. A becsületes megtalálót kéri a tulajdonos, szíveskedjék a Napló szerkesztőségéhez beadni.

532. — Szerdán délután a buzatértől a postáig elveszett egy erszény. A becsületes megtaláló kéretik vigye a postahivatalba jutalmat kap.

534. Cukrot adok zsirért. Kempelen-tér 1. házmester.

535. — Rövid szőrgörat keresek bőrbe. Cim a kiadóhivatalban.

536. — Füstölt sonkák eladók. Hattér 11. szám alatt. 2—2

Fatörzsek eladók, Sár-utca 18. szám. 2—2

320. — Száraz fürészelt és vágottfa köbméterenkint is állandóan kapható Stark Samu fakereskedőnél, Széchényi u. 12. 10—0

484. — Vágóhidi-dülőben egy házhely eladó. Tudakozódni lehet Selyem-utca 31. sz. alatt. 4—4

503. — Himzőnőket jó fizetéssel Richelien és Madéra munkához felveszek. Házon kivül is. Cim Stecklerné, Kigyó-u. 23. 3—3

518. — Ámorfa, jázmin, aranyribiszke, nyárfa, cserjék, diszfák, mig a készlet tart, 2—3 évesek, 2—3 méter magasak olcsón kaphatók. Velencén, Urházy Sáhdornál. 3—3

522. — 6 darb nyolchetes malac eladó Széchényi u. 140. sz. 2—2

521. — Érettségiző fiatalember részére teljesen uj smoking öltöny eladó. Megyeház-utca 17. házmesternél. 2—2

61. — Női szalmakalapok legujabb divatformái megérkeztek. melyek átalakittását s festését a legmagasabb igényeket is kielégitően vállal Rimaszombaty kalapos, Simor-utca 1. 10—0

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában Székesfehérvárott